

21 Nisan 2014 Pazartesi

Arama

BIST 73.453
Canlı BorsaEURO 2,95
% 0,34DOLAR 2,13
% 0,23ALTIN 88,49
% -0,42İSTANBUL
19°C / 14°C

YAZARLAR SİYASET TÜRKİYE DÜNYA EKONOMİ KÜLTÜR-SANAT ÇİZERLER SPOR YAŞAM BİLİM-TEKNİK SAĞLIK FOTOĞRAF VIDEO ÇEVRE

Köşe Yazısı

Yargının Zirvesinde 'Af' Beklentisi

Kuraklık geliyor, elektrik geliyor

Bankada hesabı olanlar dikkat

Kenan Işık'tan haber var

Yeni Çıktı Hazırlayan: Zehra İpşiroğlu

Kadınların Gözüyle Yazmak ve Yaşamak

PELİN ŞENER GÜLSÜM CENGİZ

Cumhuriyet Kitapları

Aboneler için

Leyla Tavşanoğlu

Son Yazısı | Tüm Yazılan

Milli irade bu

2

64

Takip et: @cumhuriyetgzt

06 Nisan 2014 Pazar

Prof. Dr. Yılmaz Esmer toplumdaki kutuplaşmanın 30 Mart seçimlerini etkilediğini söylüyor:

DP'den itibaren bütün sağ partiler geleneksel değerleri ön plana çıkardı. Ama onların hiçbiri geleneğin parçası değildi. İlk defa halk arasında içimizden biri duygusu hâkim olmaya başladı. O zaman da seçim sonuçları böyle oluyor.

Halkın içine girip biz size geldik, şimdi sizin gibi düşünüyoruz, demekle olmaz. Çünkü aslı varken taklidi geçerli olmuyor. Zaten taklide kalksanız kendi kendinizi inkâr etmiş olursunuz. Kendi kendinizi inkâr etmekle bir yere varılmaz.

Siyaset sosyolojisi uzmanı Prof. Dr. Yılmaz Esmer, 30 Mart seçimlerinin sonuçlarının tam da beklediği gibi çıktığını söylüyor. Büyük bölümü sadece yaşamını sürdürme kaygısı içindeki toplumlarda bundan daha fazlasının beklenmesini zor görüyor. Benzer toplumların özgürlükler, haklarla fazla ilgili olmadığının altını çiziyor. Hatta, "İşte milli irade bu" demeye getiriyor.

- Klasik bir soru olacak ama bu yerel seçimlerin sonuçlarını nasıl tahlil ediyorsunuz?

Y.E.- Bu sonuçların hiçbirimiz için büyük sürpriz olmadığını sanıyorum. Son olan gelişmelerden sonra iktidar partisinin aldığı oy oranı bir hesaba göre yüzde 43, bir hesaba göre de yüzde 45 dolayında. O kadar da önemli değil bunlar.

Gerçekleri görmeden adım atmak çok zor. Ayrıca, ana muhalefet umduğu başarıyı sağlayamadı. Yüzde 30 gibi bir oy oranına ulaşmayı umuyordu; olmadı. Bunun nedenleri üzerinde ayrı ayrı durabiliriz. Ama bence tablo budur. Başarıyı, başarısızlığı, beklentileri karşılayıp karşılamadığını önce doğru bir şekilde tespit etmek gerekiyor.

- Pek çok yolsuzluk olayı, gerek Türkiye gerekse İran devletinin dolandırılması skandalları ortaya çıkmışken iktidar partisi hâlâ nasıl bu düzeyde bir oy oranını yakalayabildi? Kamuoyu yoklamalarında halkın büyük çoğunluğu yolsuzluk yapıldığına inandığını ancak yine de iktidar partisine oy vereceğini söyledi. Bu nasıl olabilir?

Y.E.- Tabii ki bütün halk bunu yapmadı. Yani yüzde 40 küsur seçmenin mesajı buydu. Ama gerisininki de başka bir şey. O ayrımı yapmamız lazım.

A+

A-

5.062.562 makale

Günün Diğer Yazıları

Mustafa Balbay
İktidar Bölge Sistemi!

Orhan Bursalı
Gül, Kaçınıcı İhanet? Siyasi Gerilim Filmi

Güray Öz
Haklar Şantaj Aracı mı Olacak?

Utku Çakırözler
Yargının Zirvesinde 'Af' Beklentisi

Çiğdem Toker
Kimi Kandırıyorsunuz?

Erdal Atabek
Bağımsızlık Benim Karakterimdir...

Erol Manisalı
Eksilerin Yarattığı Artılar

Ergin Yıldızoğlu
'Kapitalizm İyi, Kapitalistler Kötü'

Işık Kansu
Faili Meçhul Değildir!

Yakup Kepenek

Yalnız şu gerçeği de görmeliyiz: Halkımız bu tür haksızlığa, yolsuzluğa fazla duyarlı değil. Elbette 52 milyon seçmeni kastetmiyorum. Ama çoğunluğumuz bir haksızlık yolsuzluk varsa ona prensipte karşı olmak yerine, **“Buradan bana da düşen bir şey var mı?”** telaşında. O yüzden de bunlar fazla etkilemedi. **“Bal tutan parmağını yalar”** özdeyişinin yaygın olduğu başka bir ülke gösterebilir misiniz?

İkincisi, halkımızı hukuk devleti, özgürlükler, katılımcılık, dünya kamuoyu fazla etkilemiyor. Bunları dikkate aldığınız zaman da siyasi mesajlar başka türlü okunur. Yani, insanlar kendilerine iletmeye çalışılan mesajları temel değerlerine, zihin yapılarına uygun bir şekilde alırlar ya da almazlar.

Onun için de ben, **“Muhalefet partisi şunu şöyle söylemek yerine böyle söyleseydi çok fark ederdi,”** görüşlerine katılmıyorum. Etmezdi. Üç-dört ay öncesinin oyuyla bugünün oyu arasında önemli bir fark da yok. Bu ortaya dökülenlerin bir kısmı **Tayyip Erdoğan**'ın itiraf ettiği olaylar. **“Ben konuştum, davayı takip ettim. Evet, ben Habertürk'e telefon ettim”** dedi. Ama anlaşılan bunları söylemesinin sıfır etkisi oldu. Bu ilginç bir durumdur. Ama beklenmeyen bir şey de değildir. Hayret etmememiz gerekir.

- İktidara çok yakın olan Mehmet Cengiz isimli bir müteahhit var. Havuzda toplanan paralarla Sabah-atv grubunun kendisine verileceğini öğrendiğinde telefonda bu milletin bir taraflarına koymaktan söz ediyor. O zaman millet orasıyla burasıyla oynanmasından mutlu mu oluyor?

Y.E.- Onu bilemem. Ama pazarlamacılar bu işi çoktan keşfetti. Pazarlamacılar bir şeyi satmak istedikleri zaman benim yaşıma, başıma, medeni durumuma değil, temel değerlerime bakıyorlar. Siyasal davranışlar kadar temel değerler de çok önemli.

İnsanımız cebine göre oy veriyor

Bizimki gibi toplumların insanları, yiyecek bulabilir miyim, açlıktan ölür müyüm, çocuğuma çocuğuma bakabilir miyim, yarın savaş çıkar mı kaygısı içinde. Yani sadece hayatını sürdürürebilme amacı var. Haklar, özgürlükler ilgi alanında değil

- Peki, bu temel değerler nedir?

Y.E.- Size Türkiye Değerler Atlası kitabımdan bir grafik göstermek istiyorum. Grafik Michigan Üniversitesi'nden **Ronald Inglehart** ve Almanya'da Lüneburg Üniversitesi'nden **Christian Welzel**'in hazırladığı Dünya Kültür Haritası. Inglehart'ın teorisine göre temel değerler materyalist ve postmateryalist olarak şekillenir. Dünyanın iki boyutta bir kültür haritasını çıkarmak mümkündür.

- Bu iki boyut nedir?

Y.E.- Birisi şu: Tarım toplumundan sanayi toplumuna geçişte geleneksel değerlerden seküler rasyonel değerlere doğru bir geçiş gözleniyor. Bunların içinde yabancılara pek güvenmemek, dinin, ailenin, milliyetçiliğin, şovenizmin önemli olması var. Sanayi toplumuna doğru gittikçe buralardan seküler rasyonel değerlere geçiş oluyor.

İkincisinde ise materyalist değerlerden post-materyalist değerlere geçiş var. O geçiş şöyle: Tarihin bir döneminde insanlar hayatlarını devam ettirebilme meselesi üzerinde odaklanmışlar. Yani, yiyecek bulabilir miyim, açlıktan ölür müyüm, çocuğuma çocuğuma bakabilir miyim, yarın savaş çıkar mı, kaygısı hâkim. Inglehart, **“Hayatı sürdürmekle ilgili bu endişeler olduğu zaman temel değerler materyalist değerlerdir”** diyor ki bu çok doğru. Ama İsveç gibi bir ülke olmaya başladığınız zaman bu tür endişeler yok oluyor. Onun yerine post-materyalist değerler gelir. Bunlar da özgürlükler, çevreye duyarlılık, estetik değerler, kadın-erkek eşitliği, cinsel özgürlük, cinsel yönelim özgürlüğü.

- Peki, Türkiye bunun neresinde?

Y.E.- Müslüman ülkelerle birlikte. Yani, geleneksel değerlerin çok daha başında. Burada konumlandığınız zaman protestan Avrupa gibi bölgelerin değerleri size ulaşmaz. O tür mesajlara kulaklar tıkalı, gözler kapalı olur.

AKP'nin başarısı o iletişim hattından muhataba nasıl ulaşabileceğini anlamasıdır. Bakın, Demokrat Parti'den itibaren bütün sağ partiler geleneksel değerleri ön plana çıkardı. Ama onların hiçbiri o geleneğin bir parçası değildi. Sanıyorum ilk defa halk arasında tamamen bizden biri duygusu hâkim olmaya başladı. O zaman da seçim sonuçları böyle oluyor.

- CHP bunu yapabilir mi?

Y.E.- Herkes CHP'ye ögüt veriyor. Sağa açılın, dini değerlere önem verin, diyor.

Paylaşım Kavğaları

Ahmet Cema

Bir Karınca Daha: Alpay Kabacalı

Ayşe Emel Mesci

Tiyatro iktidarlarla empati kurmaz

Mete Yazar

Fakir Cumhurbaşkanı İstiyorum

Bunlar işe yarar mı yaramaz mı emin değilim. Ama bir sol muhalefetin başka bir şey yapması lazım. Yani, bu değerleri nasıl değiştirip Türkiye'yi şuradan şuraya nasıl taşıyım konusunu düşünmelidir.

Yirmi-otuz yıl öncesinden eğitim faaliyetleri başlamış olsaydı durum farklı olabilirdi. Bütün Avrupa sosyal demokrat partileri çok ciddi eğitim faaliyetleri yaparlar. Halkın içine girip, biz size geldik, şimdi sizin gibi düşünüyoruz, demekle olmaz. Çünkü aslı varken taklidi geçerli olmuyor. Zaten taklide kalkarsanız kendi kendinizi inkâr edersiniz. Kendi kendinizi inkâr etmekle bir yere varılmaz. CHP, şöyle dese: **"Ben Cumhuriyetçi, Atatürkçü değerlerimden vazgeçtim. Sağa açılıyorum. Oradan oy alacağım."** Bu oturmaz. Oradan oy alamaz. Bundan fazla bir şey çıkmaz.

Herkes akıl veriyor. Testi kırılınca yol gösteren çok olur. Ben o konuma düşmek istemiyorum. Ben akıl vermeyi değil de akıl almalarını tavsiye etmeyi amaçlıyorum.

- Nasıl akıl alabilirler?

Y.E.- Çok ciddi bir araştırma faaliyetine, bilimsel verilere ihtiyaçları var. Sosyal bilimlerin elindeki bütün aletleri, bütün metotları kullanmaları gerekir. Sadece anketler yapıp niye oy verdiniz, niye vermediniz, diye soru sormakla olmuyor. Tabii bunlar da yapılacak. Hatta anket sorularının hazırlanmasında birkaç atölye çalışması yapıp dünyadan bu konunun uzmanlarını çağırırsınlar. İnsanlar artık sadece soru sormak üzerine doktora çalışması yapıyor. Ama onun ötesinde, örneğin laboratuvar araştırmalarına yakınlaşan deneysel araştırmalar Batı Avrupa ve Kuzey Amerika'da epeyce yaygınlaşmaya başladı. Bizde ise bunları yapan henüz tek tük insan var.

Bunlar çok önemli sonuçlar veriyor. Nero -bilim ya da bizde sinir bilimi metotlarından yararlanmaları gerekir. Gerçekten bir şeyleri anlamak istiyorlarsa dört koldan bilimsel mobilizasyona girmeliler. Önümüzde çok fazla zaman yok. Ağustos seçimlerine yarından itibaren bu şekilde hazırlanmaya başlamaları lazım. Elleriinde bunları düzenleyip yönetebilecek kadrolar var. Yeter ki o organizasyonu kurabilsinler.

Seçmen davranışları gelişmişlikle değişir

- İyi de o sırada da sağa oy veren seçmen kendine başka bir sağ parti bulmadı mı?

Y.E.- Güney Amerika'da 2001 krizi gibi bir olay yaşansaydı oylar sola giderdi. Ama Türkiye'de oylar sola gitmedi.

- Otuz yıl önce sağdan umudunu kesen seçmen merkez sola oy vermedi mi?

Y.E.- O bir defa oldu. CHP yüzde 40'ı biraz aştı. İki yıl dayandı. Orada **Bülent Ecevit**'in karizması ciddi rol oynadı.

O oylar ileriki yıllarda SODEP, Halkçı Parti, SHP, DSP arasında gitti geldi. Yani ne o kanattan sağ kanada ne de sağ kanattan oraya geçiş oldu. Ben, demin söylediğim o kültürel haritayı Türkiye'ye uyguladım. Örneğin, CHP ve AKP seçmeni. O harita size değerlerin nasıl oya transfer edildiğini anlatıyor. Belli bir yöredeki insan grubundan belli değerleri savunan insan grubuna fazla oy beklemeyin. Yani bizim seküler ve postmateryalist değerlere ulaşmamıza çok yol var. O yolda mesafe alınırsa o zaman seçmen davranışlarında değişimler beklenebilir.

Maço halk sert söylemlere bayılıyor

- Tayyip Erdoğan'ın keskin söylemleriyle halkı kutuplaştırdığı söyleniyor. Ama zaten böyle bir kutuplaşma yok muydu?

Y.E.- Vardı ama Erdoğan'ın söylemleriyle bu kutuplaşma keskinleşti. İki taraf birbirini tehdit olarak algılamaya başladı. Tehdit algısı kenetlenmeyi, karşı tarafı ciddi hasım olarak görmeyi getirir. Bu oldu.

Halkımız sert söylemi seviyor. Maço halk. Siz hiç trafikte yüzde yüz kusurlu olup özür dileyen bir sürücü gördünüz mü? Bu kültürde efelenmek var. Erdoğan'ın AB'ye, ABD'ye bağırması, gerektiğinde büyükelçiyi göndermekle tehdit etmesi, halkın hoşuna gidiyor.

- Tamam da bu popülist söylemler Türkiye'nin dış dünyada hasar almasına sebep olmuyor mu?

Y.E.- Hükümet de dış dünyadan kopamayacağını biliyor. Üç ay önce Avrupa'ya neden gittiler? Ama meydanlardaki sert söylem duyguları okşuyor. Ondaki sonraki politikalara çok bakılmıyor.

O duygusal bağ bir kere kurulunca, politikalar çok can acıtmadıkça ne söyleseler yaşa, var ol oluyor.

Benden olmayan çocuk ölsün, mantığı

- Gezi olaylarında onlarca genç yaralandı. Çocuklar polis tarafından öldürüldü. En son da Berkin olayını yaşadık. Üstelik Erdoğan halk kitlelerine öldürülmüş Berkin'in annesini yuhallattı. Bunu yapanlar bu yuh'ları nasıl içlerine sindirebilmiş olabilirler? Onlar da çocuk sahibi değil mi?

Y.E.- O kesimin algısı şu: Yabancıların fişteklemesiyle oralarda ne işleri vardı? O yuhalayanlar seçmenlerdi. Onlar da çocuk sahibi ama o çocuğun sahibi değil. Benim çocuk böyle yapmaz, diye düşündüler.

- Acaba AKP'ye oy veren seçmen mürit gibi mi davranıyor?

Y.E.- Bütün partilerin çekirdek kadroları böyle. Bunu MHP için de CHP için de BDP için de haydi haydi söyleyebilirsiniz. BDP oyları tamamıyla etnik. Ege'de CHP'ye **Atatürk**, Cumhuriyet, laiklik, yaşam tarzı oyları. O nedenle seçimlerden önce İzmir'de, Beşiktaş'ta, Kadıköy'de, buna karşı Ümraniye'de, Kayseri, Konya'da, Diyarbakır'da ne olacağını bilmiyor muydunuz?

PORTRE

PROF.DR. YILMAZ ESMER

ABD'de Yale Üniversitesi Siyaset Bilimi Bölümü'nden lisans derecesini aldı. Stanford Üniversitesi'nde yüksek lisans ve doktora çalışmasını yaptı. Boğaziçi Üniversitesi ve Stanford Üniversitesi'nde yardımcı doçent olarak görev aldı. Boğaziçi Üniversitesi'nde 1983'te doçent, 1989'da profesör oldu. 2007'den bu yana Bahçeşehir Üniversitesi Siyaset Bilimi ve Uluslararası İlişkiler Bölümü'nde dersler veriyor, çalışmalarını yürütüyor. Siyaset sosyolojisi çalışmalarında karşılaştırmalı değer araştırmaları, kültürel çeşitlilik, sosyal bilimler metodolojisi, araştırma yöntemleri, sosyal değişim ve modernizasyon konularına eğiliyor.

51 TL'ye Ipad!

iPad 4 ya da iPhone 5 alırken nasil %95 kar edersiniz?

Detaylı Bilgi

[Buraya reklam verin.](#)

Kolay Kredi!

BankPozitif'ten kolay kredi! Şubeye gitmeden, masraf etmeden kredinizin hesabınıza yatsın.

Hemen Başvur

SON GÜN BUGÜN!

Erken rezervasyonda %45'e varan indirimlerde son gün bugün!

Tatilinizi hemen seçin!

[Ligatus](#)

Etiketler:

inglehart, postmateryalist, materyalist, fişteklemesiyle, mobilizasyona, welzel, lüneburg, seküler, maço, nero, esmer, stanford, soddep, büyükelçiyi, rasyonel, yuhala, alkin, metodoloji, taklit, şovenizm

UYGULAMALAR

E-Gazete
Cumhuriyet Arşivi
Reklam
Künye
İletişim
RSS

iPhone
iPad
Android
2014 Yerel Seçimleri

BÖLÜMLER

Astroloji
Bilim-Teknik
Çevre
Dünya
Eğitim
Ekonomi
Gezi

Kitap
Konser
Kültür-Sanat
Otomobil
Piyasalar
Sağlık
Sinema

Siyaset
Spor
Tiyatro
Türkiye
TV Rehberi
Yaşam
* Şu Anda

GALERİLER

Video Galerisi
Foto Galerisi
+ Haber
+ Yaşam
+ Kültür-Sanat
+ Çevre
+ Gezi
+

İhan Selçuk'un Yazıları

21 Haziran 2010 tarihinde yitirdiğimiz Cumhuriyet Gazetesi Başyazarı İhan Selçuk'un yazılarından seçmeleri okurlarımızla buluşturuyoruz. Bu köşede aydınlanmanın bilgisi Selçuk'un günümüze ışık tutan yazılarını bulabileceksiniz.